

Lapin Kansan lukijat: Villi moottorikelkkailu sapettaa ja tuhoaa maastoa

<https://www.lapinkansa.fi/lapin-kansan-lukijat-villi-moottorikelkkailu-sapet/4484139>

Pauli Poutanen

29

01.04.2022 05:55

MOOTTORIKELKKAILU

Moottorikelkka on lyömätön kulkupeli talvisessa maastossa. Kelkkailuun näyttää kuitenkin liittyvän ikuisuusongelmia, kuten taajamissa ajelu ja maastossa sijaitsevien taimikoiden myllääminen.

Tämän päätelmän voi tehdä *Lapin Kansan* nettikyselystä, johon vastasi 443 digilehden tilaajaa. Kukaan vastaajista ei vastustanut kelkkailua sinänsä, mutta purnattavaa oli todella monella.

Koko Lapin ilmiö

Varsinaisten kelkkaurien ja –reittien ulkopuolella tapahtuva villi ajelu on vastausten perusteella vakiintunut tapa, sillä sitä oli havainnut kotikunnassaan kahdeksan kymmenestä vastaajasta.

Eniten havaintoja oli taajamista sekä matkailukeskusten liepeiltä, mutta myös haja-asutusalueilta ja kansallispuistoista. Lukijoiden kirjoituksia aiheesta tulikin koko maakunnan alueelta.

– Kemijoella hyppytetään kelkkoja saaren rantapenkereillä. Latujen päällä ajetaan pitkittäin ja poikittain.

– Kaikista päättömintä kelkkailu on tunturikeskusten lähistöllä.

– Savukoskella ajellaan pitkiä matkoja, rikotaan tienviittoja. Viljelyksiltä ajetaan ja kuovotetaan pohjia myöten ja aiheutetaan tuhoa nurmille... Metsä– ja viljelysteillä ajellaan vaikeuttaen niiden aukaisua sitten, kun sinne tarttee päästä.

– Lähdetään vähän kauemmas tiestä, erityisesti aukeat, kuten jänkät ja hakkuut ovat hauskoja rällätä. Ongelmia tulee, kun ei ymmärretä, että ollaan porojen laidunmailla – keväällä erityisesti. Jos kantavia poroja laukottaa, voi vasominen vaarantua ja eläimille tulla keskenmenoja.

Eniten sapekasta kelkkailupostia tuli kaupunkialueiden asukkailta.

– Rovaniemellä Pöykkölän alueella ajetaan kaupungin puistoalueella. Tiedän, että joillakin asukkailla on kyseisellä paikalla vaakapiiriin asennettuna maalämpöputkia. Moottorikelkalla kun painetaan lumi läjään, niin lumen antama eristys loppuu ja putkilla on vaara jäätyä.

– Harvapuustoiset jyrkän profiilin vaarat vetävät puoleensa syvänlumenkelkkailijoita. Kevyen liikenteen väylät ovat suosittuja, kadut on otettu myös mukaan kelkkareitteihin.

– Kemissä Kuivanuorossa sijaitseva Mustankarin latu on hyvin tavallinen moottorikelkkailun uhri. Latuhan onkin mahtava reitti kauniilla ilmalla. Kuluvana talvena se on rällätty pilalle ainakin neljä kertaa alkukaudesta. Koska latu on pilattu niin säännöllisesti, näin loppuhiihtokaudesta ei edes halua yrittää hiihtää siellä, vaan suuntaa automaattisesti muille urille.

Osa kyselyyn vastanneista tosin huomauttaa, että yleisellä tiellä ajaminen johtuu yleensä kelkan siirtämisestä kotipihasta maastoon.

– Ajetaan omakotitalojen pihoista virallisille reiteille. Tällaisia reittejä on ollut vaikka kuinka paljon joka puolella jo vuosia, jonka vuoksi kelkkailijat pitävät niitä virallisina.

Taimikkotuhoa

Vaaratilanteita tai vahinkoa aiheuttavaa villiä kelkkailua on havainnut kotikunnassaan puolet kyselyyn vastanneista. Lukijoiden vastauksissa korostuivat maastotuhot, joita syntyy erityisesti niin sanottujen umpihankikelkkojen jäljiltä. Maanomistajille kelkkojen aiheuttamat taimikkotuhot voivat tarkoittaa kymmenien tuhansien eurojen tulonmenetyksiä.

– Nämä vuoristokelkkojen omistajat revittelevät harvoilla alueilla, kuten siemenpuiden kasvuaukoilla, koska ne ovat vaarojen laidassa. Siinä saa taimikko kyytiä, eräs Lapin Kansan lukija kertoo.

– Kolarissa, Luomun alueella kelkkailu on ryöstäytynyt. Esimerkiksi Hyyverovan rinteet on täynnä kelkanjälkiä. Siellä on muutama vuosi sitten istutettu mäntytaimikko. Alueella on kyltti, joka kieltää kelkkailun.

– Marrasjärvi. Kaittiainen. Mäntyvaara. Jouttivaara. Kuusikaittiainen. Meltaus. Vittavaara, Kätkän alue. Nykyään kelkkaillaan kaikkialla, mihin kelkalla voi kelin puolesta mennä.

– No ***** kun turistit tulevat toisten pihoille rälläähmään, vaikka asutaan kansallispuistossa!

– Johan se kelkkakaupan mainoksissa ja videoissa näytethään miten nautiskelhaan mettissä eikä puhettakhaan siitä onko lupa!

Tätä taustaa vasten on ymmärrettävää, että kuusi kymmenestä kyselyyn vastanneesta pitää kelkkailun viranomaisvalvontaa riittämättömänä.

Poliisi toki tuntee ilmiön. Yksityisalueiden valvontaa mitkään viranomaisresurssit eivät kuitenkaan riitä, sillä alueet ovat niin laajoja.

– Valtaosa niistä, jotka ajavat urien ulkopuolella tai niin sanotusti umpihangessa, osaavat varoa taimikkoalueita. Silti näitä yksittäisiä tapauksia aina sattuu, ja se vahinko voi olla aika isokin. Taimikot ei ole yleensä mitenkään merkattuja, joten kelkkailija ei välttämättä näe taimia, ylikonstaapeli **Pasi Vartioniemi** Lapin poliisista sanoo.

Vahinkoja kokeneiden toki kannattaa tehdä rikosilmoitus. Poliisi muistuttaa, että umpihankiajoon on osoitettu erillisalueita, joissa ei ole vaaraa sotkea taimikoita.

[KOMMENTOI \(29\)](#)

LUE LISÄÄ

Poliisi toivoo kelkkailijoilta vastuuntuntoa – turistien ajelu tunturikeskuksissa tarkkailun alla kevätkaudella

KOMMENTIT (29)

UUSIN ENSIN

hankkupaha

01.04.2022 15:21

Miksi Suomessa ei laiteta telaan numeroita kuten Kanadassa siitähän jäljestä näkis kuka siinä on rällännyt

sirpa331

01.04.2022 12:29

Takavuosina muuan puistonvartija sai luvattomia kelkkailijoita kiikkiin parkkeeraamalla oman kelkkansa avoimelle paikalle ja nostamalla kuomun pystyyn. Kohta olivat rällääjäkollit paikalla ihmettelemässä "konevauriota" ja jäivät kiinni.

reijo8764

01.04.2022 12:01

Meidän mailla saa ajaa kunhan pitää järjen päässä eikä aiheuta tuhoja. Jos kieltolinjalle lähdetään niin kielletään eläminen Lapissa ja varsinkin turismi. Se nyt on jokaiselle täysipäiselle selvää että taimikoissa eikä toisten piholla ajeta, mutta jos järjen kanssa liikkuu niin ei pitäisi olla ongelmaa. Eikö valtion maille voisi antaa paikallisille oikeudet ajaa, niin kuin Ruotsissa? Korvausvelvollisuus jos aiheuttaa tuhoa. Eihän tämä tietenkään Suomessa onnistu kun uusavuttomat johtaa maata ja aika paljon niitä näyttää muutenkin olevan.

janne393

01.04.2022 11:38

Kelkkamiesten ja kyläläisten pitäisi talkoilla esim. sähkölinjoja hyödyntäen tehdä toimivat kelkkaurat, mitä pitkin voi ajaa vähän lumenkin aikana reiteille, tankille ja jäille.

anne343

01.04.2022 11:46

@janne393 Ei ole sähkölinjakaan sallittu kelkkailualusta ilman maanomistajan lupaa. Siinä voi kasvattaa vaikkapa joulukuusia.

janne393

01.04.2022 12:06

@anne343 Siksipä ne pitäiski kyläläisten ja kelkkamiesten yhdessä suunnitella toimivat reitit. Ettei pahotettais kenenkään mieltä.

Anttivilho

01.04.2022 13:01

@janne393 Tässä olen samaa mieltä. Ja opastusta kouluihin.

janne393

01.04.2022 11:21

Mukava olis tietää näiden negatiivisten kommentoijien keski-ikä ☐ ☐

varpushaukka

01.04.2022 09:53

Ja lappia mainostetaan rauhallisena luonto elämyksenä turisteille vaikka todellisuudessa kelkoilla ja mönkijöillä rällätään jatkuvasti joka paikassa

Urhosuomen

01.04.2022 09:17

Maastoliikenne laki laadittava uusiksi, vastaamaan todellisuutta, eikä mielensäpahoittajien pientä näkemys kantaa. Vahingon aiheuttajat ehdottomasti korvaamaan aiheuttamansa, mutta joka talvi uusiksi satavaan lumeen piirretyt jäljet eivät ole korvattava vahinko.

ris_vel

01.04.2022 09:13

Moottorikelkkailijat katsoneet oikeudekseen käyttää yksityistä mökkietämme kelkkareittinä, vaikka se on puomilla suljettu ja läpikulku-kieltomerkeillä varustettu. Puomin lukko järeillä vehkeillä murrettu jo kaksi kertaa. Vieressä kelkan jäljet. Kun kirjoitin paikalliseen fb-puskaradioon asiasta, sain osakseni halventavia kommentteja, tyyliin "kelkkailijat kulkee siellä missä ovat tottuneet kulkemaan".

anja108

01.04.2022 09:11

Pitäisi lailla kieltää mainokset joissa niin kelkka kuin mönkijäkin ovat rälläjänä

aalto

01.04.2022 09:14

@anja108 Hyvä ajatus. Tai vaikkei laillakaan niin kelkkafirmat ja myyjät voisivat tuntea vastuunsa, valistusta mieluummin haitoista kuin menemisen ihannoitua. Suurin osa harrastaa vastuullisesti ja saa ilon irti kelkkailusta laillisesti.

Taimikkotuhot eivät tule vahingossa, kuten poliisi sanoo, kyllä jokainen hakkuuaukon tunnistaa, vaikka taimet eivät vielä näkyisikään lumen päällä.

j333

01.04.2022 08:56

Safarifirmat ajattavat myös turisteja pois urilta saadakseen "syvän lumen" kokemuksia

Anttivilho

01.04.2022 08:53

Vartioniemi ei näköjään ole käynyt maastossa. Ihmeellistä vähättelyä.

reijo8764

01.04.2022 12:22

@Anttivilho Kuljen työkseni metsässä, enkä ole törmännyt taimikkotuhoihin enkä muuhunkaan moottorikelkkojen aiheuttamaan tuhoon vaikka toimin metsäalalla. Jotenkin tuntuu että täällä eniten äänessä olevat eivät ole poistuneet kaupunkiasunnostaan metsään lainkaan. Tuntuu että kaikki on tuhottu, ei kyllä ole minun silmään sattunut tällainen.

janne393

01.04.2022 12:32

@reijo8764 Minä oon kyllä samaa mieltä.

Kyllä tuolla koskematontaki kairaa riittää..

Anttivilho

01.04.2022 12:54

@reijo8764 Reijon pitää käydä uudestaan metsässä. Minulla on useita kuvia runnotuista taimikoista. Vilaisehan mm. kuvaa 11.2. Lapin Kansan Lappi puhuu-palstalla. Tuollaisia taimikoita löytyy monen asutuskeskuksen läheisyydestä.

anne343

01.04.2022 13:21

@reijo8764 Jos työkseen kulkee metsässä, niin luulisi näkevän tuhot, varsinkin jos on metsäallalla. Samoin kesäiset maastonelikoiden(-kuusikoiden) jättämät jäljet soilla, tai maastopolkupyörien rengasurat Natura-alueilla. Nehän näkyvät useita vuosia. Mistä tämä jalaton sukupolvi on siinnyt!

pasi82

01.04.2022 08:43

Ruotsissa toki sallittua ajaa valtion mailla missä vaan ellei erikseen kiellettyä. Tuhoutuuko siellä kaikki? Ei kukaan tahallaan aja taimikossa.

Anttivilho

01.04.2022 12:59

@pasi82 Ei liioitella kaikki-tuhoja. Kyseeseen tulevat muutamat alkavat taimikot asutuskeskusten lähellä. Lankomies oli laskenut muutamia kymmeniä jyrättyjä taimia palstallaan viime talvelta. Eikä kukaan ollut kysynyt lupaa ajaa palstassa.

kyllälähtee....

01.04.2022 07:39

"– Valtaosa niistä, jotka ajavat urien ulkopuolella tai niin sanotusti umpihangessa, osaavat varoa taimikkoalueita." ...mihin tuo poliisin väittäminen perustuu?? Jos taimi ei näy lumen pinnan yläpuolella on sitä mahdotonta huomata. Kelkan jäljiltä saattaa näkyä vioittunut taimen latva. Poliisiviranomaiselta tuollainen lausunto on turhaa hyssyttelyä rällääjiä kohtaan.

anne343

01.04.2022 08:42

@kyllälähtee.... Uskomaton lausuma! Vartioniemi ei ole tässä tehtäviensä tasalla. Mistä ajatus, että taimikot pitäisi merkata? Sinnehän ei yksinkertaisesti ole mitään asiaa ajelemaan; toisen maalle ilman lupaa.

Anon5566

01.04.2022 07:37

Aika erikoinen kommentti poliisilta. Koska maastossa ei saa ajaa moottoriajoneuvolla ilman maanomistajan lupaa.

Taajamien lähellä kelkkailu karannut täysin käsistä. Syvänlumenkelkoilla tallattu kaikki pelotkin. Verovaroilla ylläpidettävät reititkään eivät auta. Norjassa on tiukempaa.

Axel_Kardan

01.04.2022 07:22

Pitäisi kieltää syvän lumen kelkkojen myynti ja rekisteröinti yksityiskäyttöön Suomessa.

teija60

01.04.2022 07:01

Paliskunnat ja luonnonsuojelijat eivät anna perustaa valtion maille pieniäkään ns. Freeride alueita, joissa umpilumen kelkkailua saisi keskitetysti harrastaa. Lapissa niitä tarvittaisiin joka kuntaan. Siten villi meno jatkuu.

Koika

01.04.2022 14:59

@teija60 Entäs sitten kun freeride alue on ajettu jälkiä täyteen että ei tule sitä umpihanki kokemusta niin mennään ulkopuolelle rälläämään. Näitä alueita ei pitäis edes suunnitella mihinkään.

Vbn

01.04.2022 06:33

Ei kelkkailijan tarvitse huomata taimikkoja ja tuhota niitä, kun pysyttelee hänelle määrätyillä reiteillä.

Pällikö

01.04.2022 06:16

Ongelma ei poistu eikä edes vähene puuttumatta, se on selvää. Tehovalvontaa tarvittaisiin niin asuinalueille kuin maastoon, mutta kun ne iänikuiset resurssit eivät riitä ja asenteet kelkan sarvissa on usealla kehnot. Keinoja laittomaan "rälläämiseen" on mm. taajamissa siirtymäreittien lisääminen ja "vapaa-alueiden" lisääminen maastoihin.